

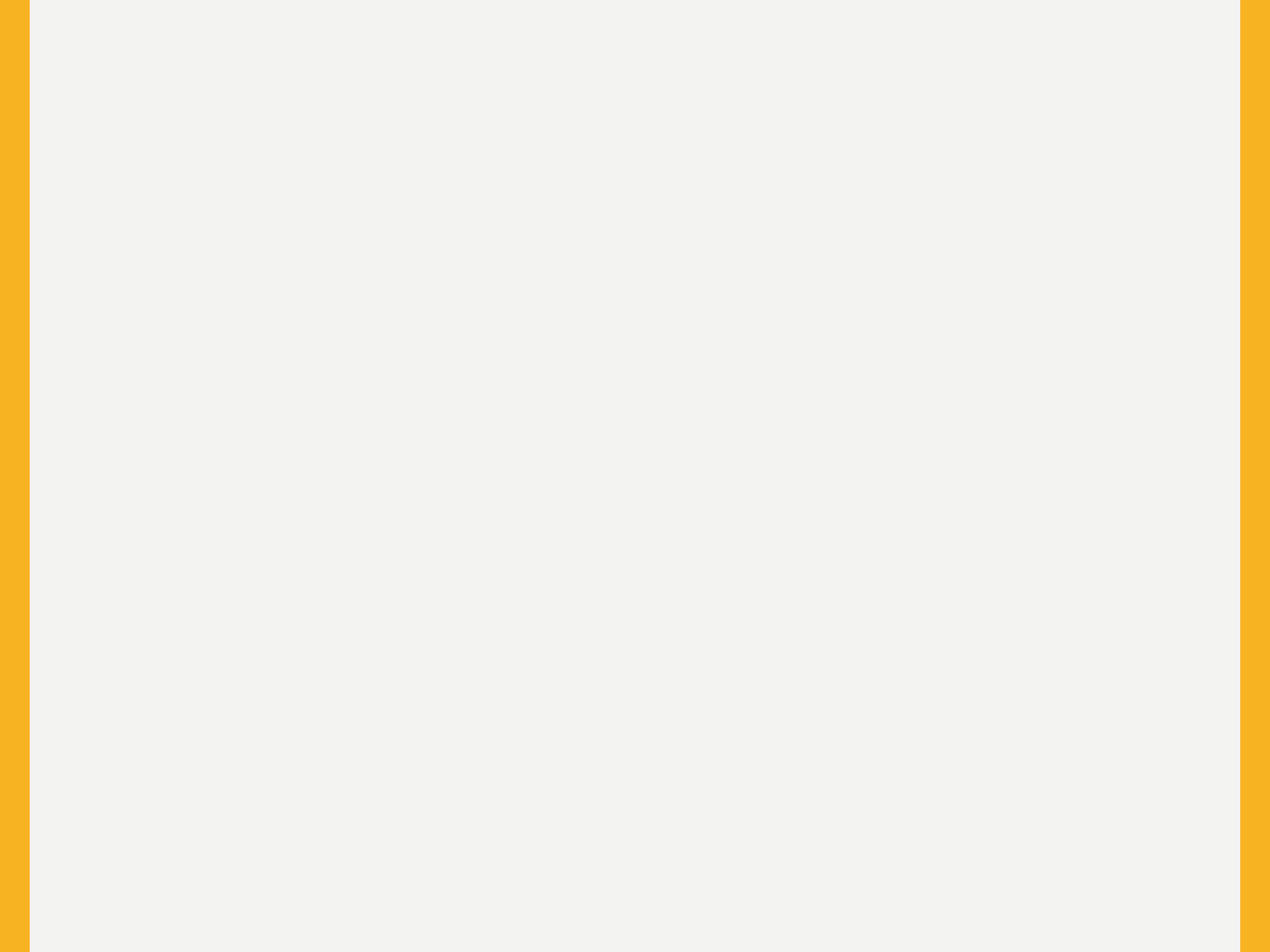
A TERMÉSZETKÁROSÍTÁS JOGALKALMAZÓ ASPEKTUSAI

TILKI KATALIN

OKRI

2023. június 20.

Science folyóiratban megjelent tanulmány

Nemzetközi kutatócsoport :

- 7 nagy ragadozó helyzetét és
- ökológiai hatásait összegezte

A vizsgálatban szereplő fajok:

- afrikai oroszlán, leopárd, eurázsiai hiúz, szürke farkas, puma, tengeri vidra és dingó

A kutatók megállapításai:

- a 31 nagyragadozó-faj több mint 75 %-ának csökken az egyedszáma,
- 17 faj korábbi élőhelyének kevesebb mint 50%-án található meg,
- területek meghatározása, ahol több ragadozófajt is kipusztulás fenyeget,
- a ragadozók segítik az ökoszisztémák egyensúlyának fennmaradását,
- a nagyragadozók populációcsökkenését több emberi fenyegetés okozza,
- a csúcsragadozók elvesztése az ökoszisztémák leromlásához vezet.

A szürke farkas 2001 óta fokozottan védett faj,
természetvédelmi értéke: 250.000 forint.

Legfontosabb szabályok:

A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. (1996 évi LIII. törvény 8. § (1) bek.)

Tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínozása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása. (1996 évi LIII. törvény 43. § (1) bek.)

Aki védett természeti értéket jogellenesen veszélyeztet, károsít, elpusztít, természetvédelmi bírságot köteles fizetni. (1996. évi LIII. törvény 80. § (1) bek. b) pont)

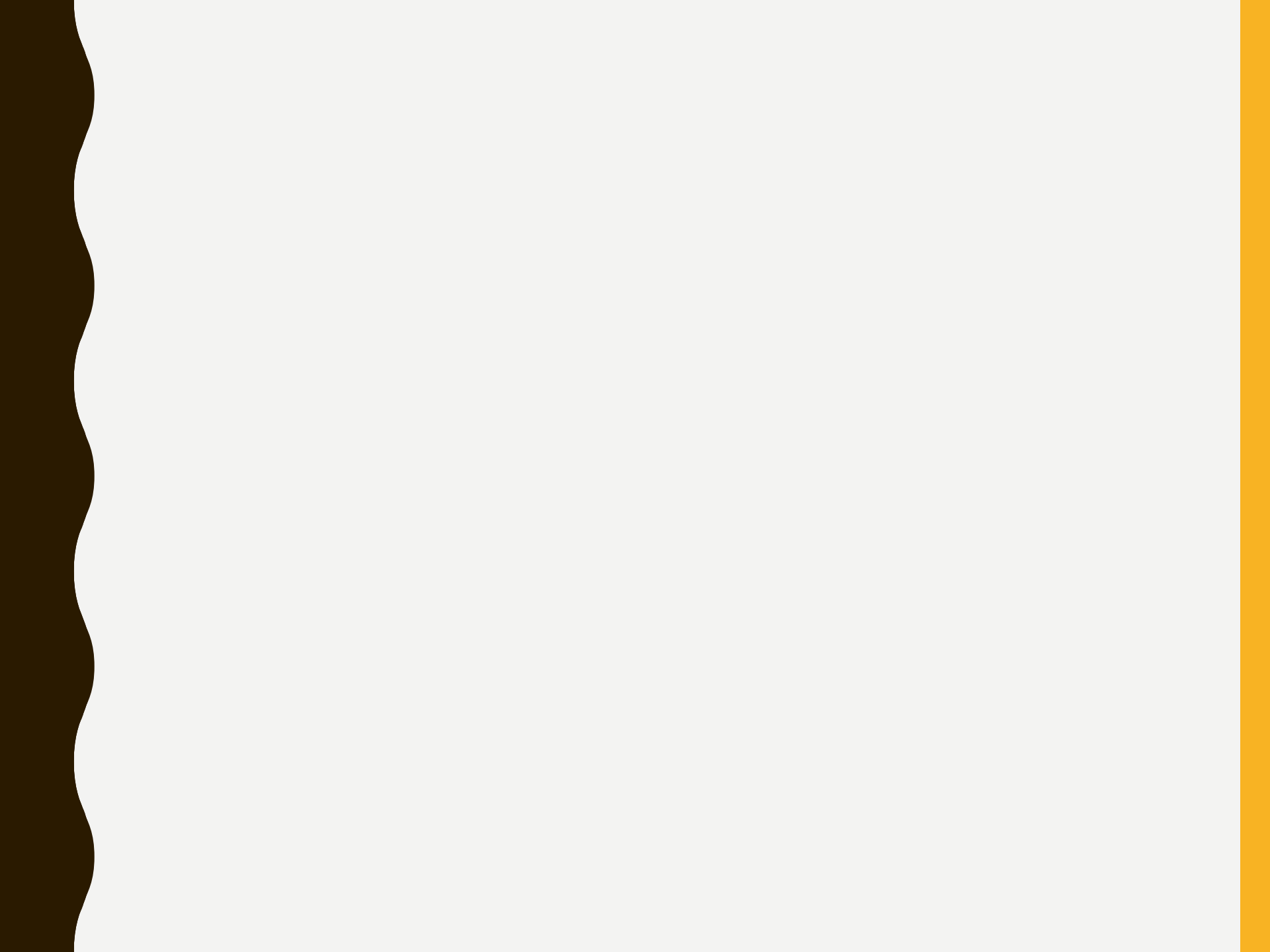
Fokozottan védett faj elpusztítása természetkárosítás büntettét valósítja meg:

„ aki fokozottan védett élő szervezet egyedét (...) jogellenesen megszerzi, tartja, forgalomba hozza, az ország területére behozza, onnan kiviszi, azon átszállítja , azzal kereskedik, illetve azt károsítja vagy elpusztítja, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.” (Btk. 242. § (1) bek. a) pont)

HASONLÓ ÜGY I.

HASONLÓ ÜGY II.

Egy szabolcsi gazdaság vadásza 2021. április 20-án, egy vendégvadással tartózkodott a település határában lévő gyümölcsösben, az esti órákban feltűnt nekik egy fokozottan védett barátkeselyű.

A védett madár Bulgáriából repült Magyarországra, a testére a bolgár madárvédők egy jeladót is felszereltek. A vadász beleegyezésével a vendégvadász golyópuskájával lelőtte a barátkeselyűt, amely elpusztult. Az állat tetemét megsemmisítették, a jeladót pedig a Tisza partján a bozótban elrejtették.

Az ügyészség a két férfit természetkárosítás és állatkínzás bűntettével vádolta meg.

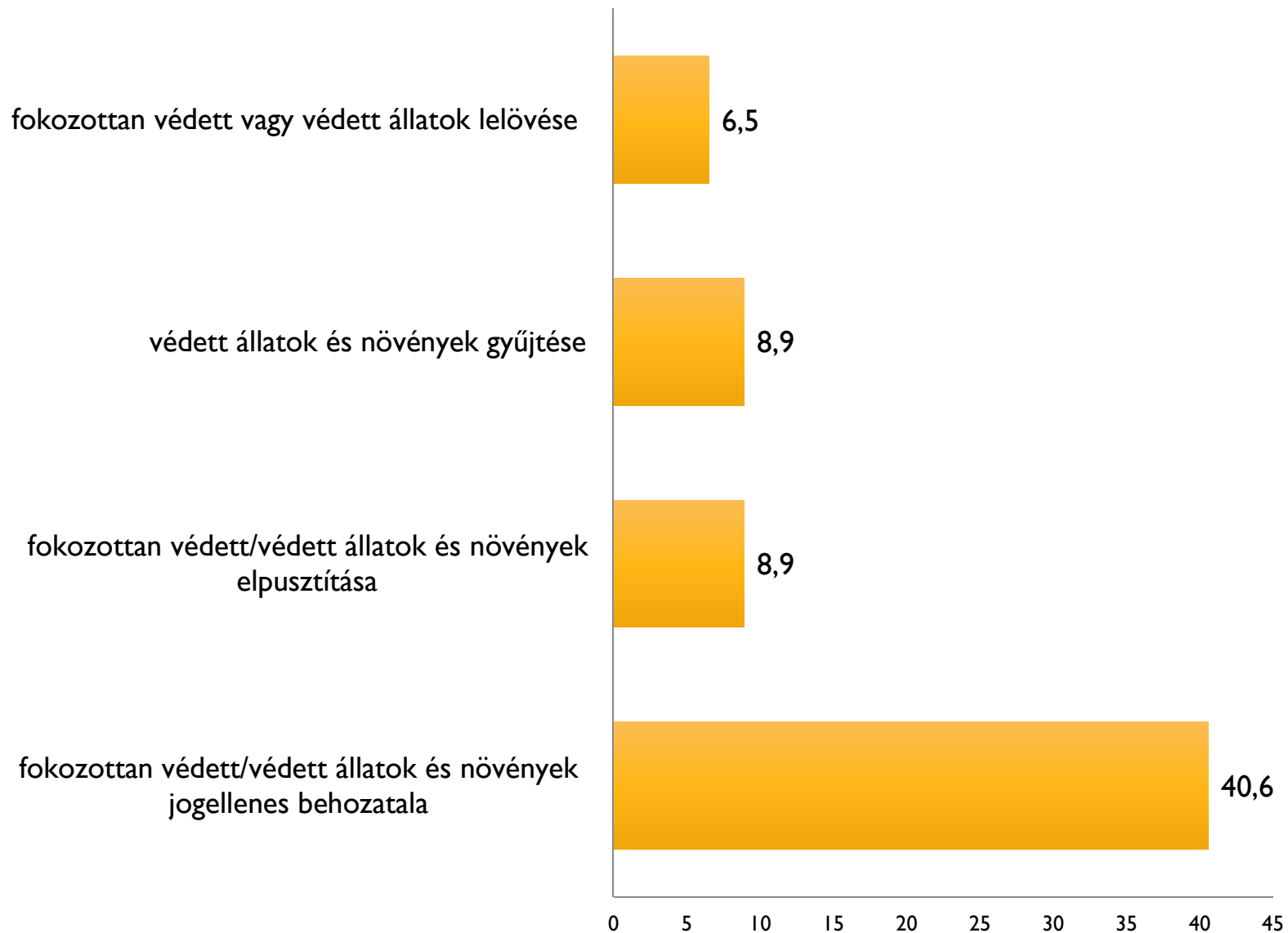
Azt indítványozta a vádiratban, hogy felfüggesztett börtönbüntetésre ítélje őket a bíróság, a vendégvadászt öt évre, míg a hivatásos vadászt végleges hatállyal tiltsa el minden vadászati tevékenységtől.

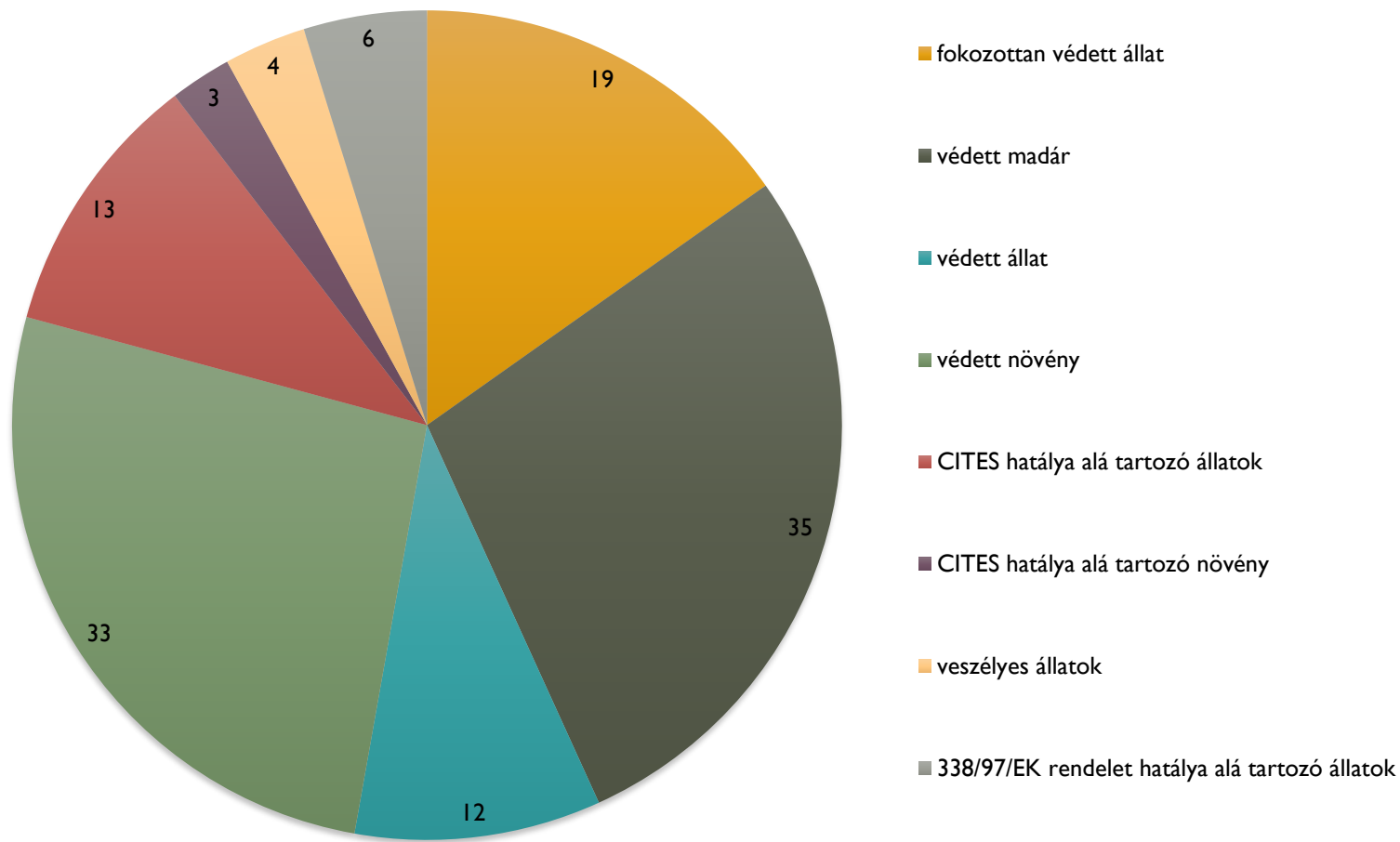
A VIZSGÁLT ÜGYEK JELLEMZŐI

2015-2021 közötti büntető ügyekben jogerős döntés született	123 ügy
Kik tettek feljelentést?	<ul style="list-style-type: none"> - a NAV megyei Adó- és Vámigazgatóság igazgatója (29,6%), - a nemzeti park igazgatóság igazgatója (14,2%), - a rendőrség (10,9%), - a NAV Repülőtéri Igazgatósága (10,9%), - az állampolgárok (9,8%).

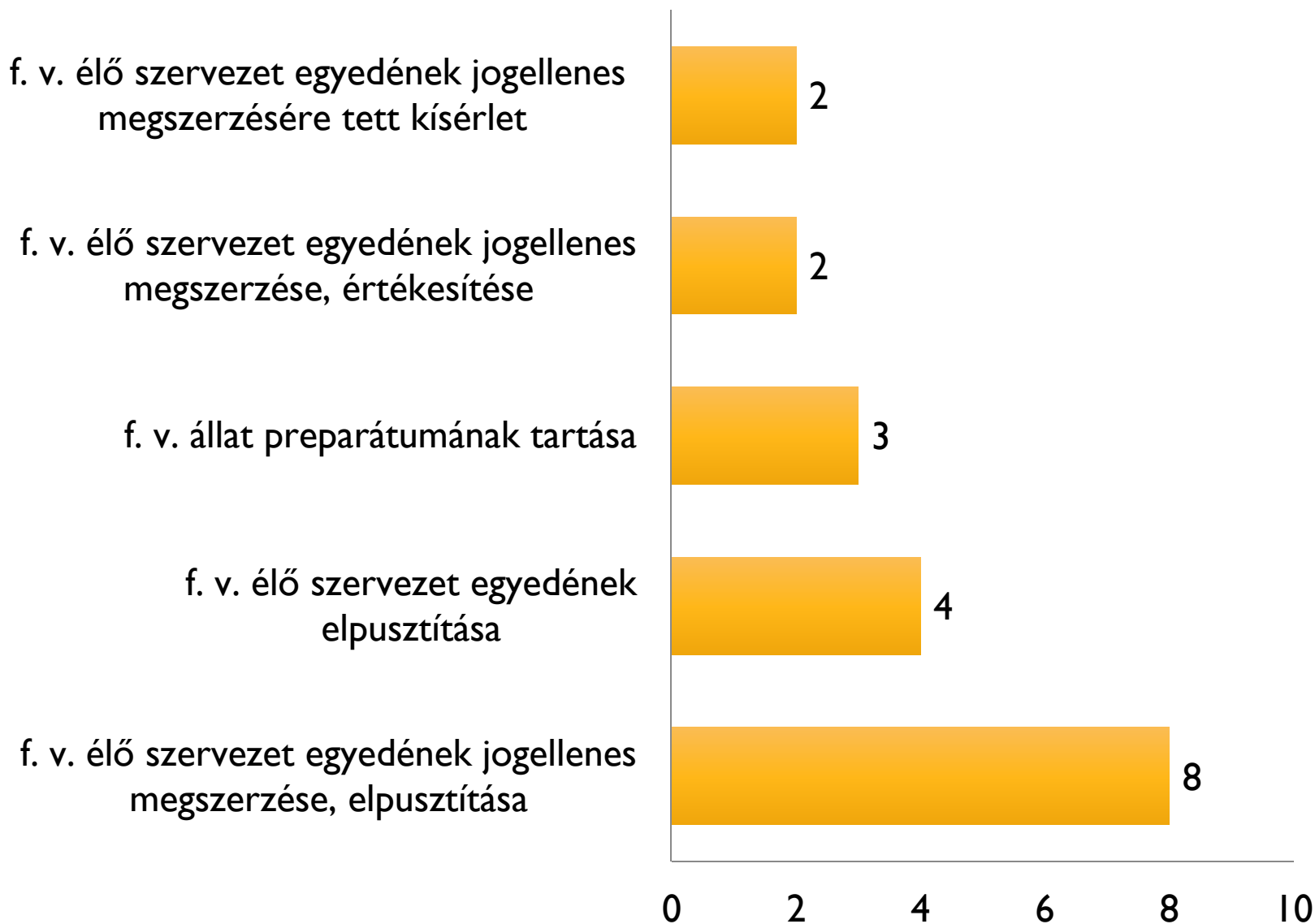
TIPIKUS MAGATARTÁSOK

AZ ELKÖVETÉS TÁRGYA

ELKÖVETÉSI MAGATARTÁSOK (ESETEK)

JOGESET I.

JOGESET I.

Az I. rendű vádlott 2014. május 10-én 20 óra körül Salgótarjánban az eperjestelepi vadászterületen golyós lőfegyverből célzott lövést adott le egy kb. kétéves hím medvére, amely sebzetten továbbment.

A folytatódó keresés során végül rátaláltak a még mindig életben lévő medvére, amelyet a II. rendű vádlott kétszer fejbe lőtt; az állat ekkor elpusztult.

Végül a medvét III. r. vádlott házához szállították, majd megnyúzták, a bőrét besózták, a bundát az I. rendű, míg a koponyát a VII. rendű vádlott vitte magával.

A medve fokozottan védett állat, természetvédelmi értéke 250.000 forint.

A CSELEKMÉNY MINŐSÍTÉSE, A KISZABOTT BÜNTETÉS

Az I. r. vádlottat társtettesként elkövetett természetkárosítás büntette és társtettesként elkövetett lopás vétsége mellett lőszerral visszaélés büntettével is vádolták.

Büntetése: 2 év (végrehajtásában 3 évre felfüggesztett) szabadságvesztés, 600.000 forint pénzbüntetés és 5 év vadászati tevékenységtől eltiltás.

II. r. vádlottat a törvényszék a társtettesként elkövetett természetkárosítás büntette és társtettesként elkövetett lopás vétsége miatt ítélte el.

Büntetése: 1 év (végrehajtásában 2 évre felfüggesztett) szabadságvesztés, 600.000 forint pénzbüntetés, 3 évre a vadászati tevékenységtől eltiltás.

III., a IV. és a VII. r. vádlottakat bűnsegédként elkövetett természetkárosítás büntette és társtettesként elkövetett lopás vétsége miatt ítélte el a bíróság.

Büntetésük: külön-külön 450.000 forint, VIII. r. vádlottat 300.000 forint pénzbüntetés és 1 év vadászati tevékenységtől eltiltás.

A CSELEKMÉNY MINŐSÍTÉSE, A KISZABOTT BÜNTETÉS

V. és a VI. r. vádlottak csak bűnsegédként elkövetett természetkárosításért feleltek.

Büntetésük: 150.000, illetve 120.000 forint pénzbüntetés.

IX. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett természetkárosításban és társtettesként elkövetett lopás vétségében találta bűnösnek a bíróság.

Büntetése: 600.000 forint pénzbüntetés és 3 év vadászati tevékenységtől eltiltás.

X. r. vádlottat a társtettesként elkövetett lopás vádja alól másodfokon felmentették, ugyanakkor felelnie kellett bűnsegédként elkövetett természetkárosításért.

Büntetése: 200.000 forint pénzbüntetés, 1 év vadászati tevékenységtől eltiltás.

XI. r. vádlott vádlott terhére nem volt megállapítható kétséget kizáró bizonyossággal, hogy kifejezetten a medve megölése érdekében segített keresni 2014. május 10-én éjjel a sebesült állatot, ezért őt a bíróság felmentette.

JOGESET II.

JOGESET II.

A büntetlen előéletű vádlott 2017. augusztus 14-én este Fábiánházán az egyik utcában a nála lévő lőfegyverrel a közeli villanypóznán lévő fehér gólyát kétszer meglőtte, az madár a villanyoszlopról leesett és elpusztult.

A vádlott az elpusztult tetemet bevitte házának udvarára, ahol a gólya lábait kapával levágta. A gólya tetemét és a lábait elásta.

Az elhullás közvetlen oka az agyat ért traumás behatás volt.

A fehér gólya fokozottan védett állat, természetvédelmi értéke 100.000 forint.

A CSELEKMÉNY MINŐSÍTÉSE, A KISZABOTT BÜNTETÉS

A bíróság természetkárosítás büntetőjében és rongálás vétségében találta bűnösnek a vádlottat.

Büntetés: 1 év (végrehajtásában 2 évre felfüggesztett) szabadságvesztés.

Az illetékes kormányhivatal 600. 000 forint természetvédelmi bírsággal sújtotta az elkövetőt.

- nehéz a konkrét elkövetési hely megállapítása,
- a helyszín nehezen megközelíthető,
- ingerszegény a környezet,
- problémát okoz az elkövető személyének kiderítése,
- nincsenek tanúk,
- időmúlás,
- kevés ügy kerül a bíróság elé.

A jogesetek során körvonalazódott problémák

ÖSSZEGRZÉS

a természetvédelmi őrszolgálat szerepének erősítése

a rendőrség azonnali értesítése

hatékonyabb ismeretterjesztés és továbbképzés, szemléletformálás

A jó gyakorlatok átvétele:

a fokozottan védett/védett állat természetvédelmi értékének megfizetése,

a büntetėskiszabás során egyéb tényezők figyelembe vétele,

madárkórházak mőködtető alapítványának meghatározott összeg fizetése

Köszönöm a figyelmet!